

*Людвічук Олеся,
студентка групи РКзм-51*

ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ

Ріст обсягів інформації, підвищення її якості й удосконалення структурного складу і форм подання створили передумови для розробки та формування нових інформаційних потоків. Організований набір елементів, який збирає, опрацьовує, передає та зберігає інформацію, часто називають інформаційною системою. Разом з тим, як зазначає проф. М.С. Пушкар «у науковій спеціальній літературі та практичних розробках існують різні терміни, що відповідають поняттю інформаційної системи та різні інтерпретації цього складного поняття, що характеризують різні аспекти його дослідження» [3, 36]. Під системою слід розуміти множину елементів, що знаходяться у відношеннях і зв'язках між собою утворюючи певну цілісність (єдність), яка через входи і виходи має контакти з іншими системами. Ця позиція є новою в розумінні ролі обліку у системі управління підприємством, який виконує функцію сервомеханізму Впливаючи на цей механізм менеджери отримують дані для того, щоб зрозуміти характер змін поведінки систем, якими вони управляють, які поводять себе не так, як очікується на основі однієї лише управлінської інтуїції [4, 36-40].

Це стосується також створення якісно нової інформаційної системи управління виробничими запасами, в якій виділяють функції планування, організації, мотивації, контролю тощо. Вирішення питань, пов'язаних з теоретичним визначенням і впровадженням в практику сучасних методів обліку і аудиторського контролю виробничих запасів на складі і в бухгалтерії, повинно здійснюватись за допомогою їх комп'ютеризації.

Заслужують на увагу питання не тільки і не стільки щодо розуміння поняття «інформаційна система», й – «виробничих запасів», зокрема потребує, на наш погляд, також більш чітке обґрунтування їх класифікації та оцінки з врахуванням галузевої специфіки виробництва, поліпшення організації їх обліку, формування первинних даних і документообігу, контролю за їх використанням в умовах потреби ресурсозбереження. Проте, впровадження в практику обліку нових програмних систем, вивчення особливостей системи обліку з застосуванням комп'ютерної технології відбувається повільно. В зв'язку з цим виникає потреба у розробці цілісної концепції автоматизації і комп'ютеризації обліку і контролю, розробки програмного забезпечення з використанням ЕОМ та впровадження АРМ бухгалтера.

Зрозуміло, що останнім часом під впливом різних факторів комп'ютерні інформаційні системи витісняють сучасну інформаційну облікову систему, яка має певні традиції і достатньо повно ґрунту-

ється на комп'ютерних технологіях обробки облікових даних. Цьому не треба протистояти оскільки це прогресивний напрям розвитку країни і всіх управлінських структур до європейської спільноти.

Системи управління підприємством повинні відповідати Концепції MRP II (Manufacturing Resource Planning) – добре відомій на Заході як системі планування виробничих запасів. Концепція ERP – це методологія детального планування виробництва підприємства, котра включає облік, планування завантаження виробничих потужностей, планування потреб у всіх ресурсах, оперативне корегування плану і виробничих завдань. Як бачимо завдання системи обліку і контролю вирішуються в ERP-системах інтегровано із завданнями планування.

Необхідно відзначити, що роль інформації серйозно змінює підходи і розуміння системи обліку виробничих запасів, здійснення контрольних заходів. Все більше враховують і розвивають ідею тих вчених, які дивляться значно далше, випереджуючи час. Зокрема, ідея про генерування інформації для менеджменту «середина-верх-низ», котра тісно пов'язана з процесом створення інформації щодо виробничих запасів для вищого, середнього і нижчого рівня. Але на практиці недостатньо реалізують можливості інформаційних ресурсів оптимізації управління виробничими запасами на складі і в бухгалтерії, від чого зазнає шкоди система контролю будь-якого підприємства. У більшості підприємств не створені відповідні умови, котрі б сприяли підвищенню ефективності облікових та аналітичних робіт й функціонування інформаційної системи виробничих запасів. Оскільки на багатьох підприємствах належним чином не налагоджена система обліку, внутрішнього контролю, у відповідності до національних положень і міжнародних стандартів то відсутні надійні перепони фактам порушень: несвоєчасного оприбуткування, неправильного списання, розкрадання та неефективного і нераціонального використання, а то й марнотратства і втрат, котрі нерідко виникають під час заготівлі, зберігання, а то й у виробничих приміщеннях.

Наявні проблеми щодо створення інформаційних ресурсів для управління та в аудиторському контролі безпосередньо впливають на зміст, структуру інформаційної системи виробничих запасів. Недостатність досліджень питань, пов'язаних з структурою, вхідною та вихідною інформацією про функціонування підсистеми виробничих запасів негативно впливає на техніко-технологічну систему через відсутність зворотнього зв'язку між інформацією та системою менеджменту і особливо, контролю щодо порівняння планових і фактичних даних, що стосуються аналітичного розрізу використання ресурсів.

Разом з тим багатоаспектність дослідження зумовлена складністю і різноманітністю самих виробничих запасів вимогам суб'єктів та об'єктів розрахунково-платіжних відносин, на які має вплив суперечливий характер нормативних документів, часті зміни податкового законодавства, а також низький рівень окремих теоретичних і практичних аспектів методики обліку, аудиту та управлінського контролю вимагають посилення уваги бухгалтерського корпусу до цих питань.

Діюча модель обліку, контролю на досліджуваному підприємстві ще мало відрізняється (хіба що, наприклад, числом реєстрів або ж форм звітності) від моделі, що була властивою комуністичному суспільству і вимагає концептуальних змін починаючи від самої ідеї трансформування обліку і контролю з урахуванням вимог ринкової економіки, що вимагає розробки таких актуальних тем, як «система обліку», «інформаційна система виробничі запаси», «інформаційне забезпечення» тощо. Інтегрована модель інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень передбачає удосконалення управління виробничими запасами на підприємстві через систему менеджменту (планування, організація, мотивація, контроль) і систему обліку (інформація про фактичний стан виробничих запасів щодо фінансового, управлінського і стратегічного обліку).

Список використаних джерел:

1. Мех Я. В. Інформаційне забезпечення управління внутрішніми резервами підприємства. Монографія/ Я.В. Мех. – Тернопіль, 2008 – 537с.
2. Мех Я. В., Бортник Н.А. Учет и анализ издержек инновационной деятельности в системе контроллинга/ Я.В. Мех, Н.А. Бортник. – Саратов: СГСЭУ, 2003. – 192 с.
3. Пушкар М.С. Метатеорія обліку або якою повинна стати теорія: Монографія/ М.С. Пушкар. – Тернопіль – Карт-бланш, 2007. – 359 с.
4. Пушкар М.С. Аудит з точки зору менеджменту. Збірник текстів та тез доповідей III-ої міжнародної наукової конференції «Аудит: міжнародний досвід та національні особливості»/ М.С. Пушкар, Р.М. Пушкар. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 332 с.
5. Семанюк В.З., Шпак В.Б. Інформаційні системи управління і контролінг // Перспективи розвитку контролінгу як науки: теорія та практика: Збірник мат. н/п конф. – Тернопіль:ТНЕУ.– 2008 – С. 106-111.

Науковий керівник: к. е. н., професор Мех Я.В.